

kelimesinin anlamı; Allah'a yakın olmaktır. Ayette geçtilen "kurban" kelimesi bu anlamda kullanılmıştır.^[3] Bu ayette geçtilen "kurban" bizim kurban bayramında kestiğimiz ve Arapçada "udhiyye" olarak ifade edilen kurban anlamında değildir.

"#1608;#1614;#1604;#1616;#1603;#1615;#1604;#1617;#1616;#1575;#1615;#1605;#1617;#1614;#1577;#1613;#1580;#1614;#1593;#1614;#1604;#1618;#1606;#1614;#1575;#1605;#1614;#1606;#1618;#1587;#1614;#1603;#1611;#1575;#1604;#1616;#1610;#1614;#1584;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1608;#1575;#1575;#1587;#1618;#1605;#1614;#1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1616;#1593;#1614;#1604;#1609;#1605;#1614;#1575;#1585;#1614;#1586;#1614;#1602;#1614;#1607;#1615;#1605;#1618;#1605;#1616;#1606;#1618;

#1576;#1614;#1607;#1610;#1605;#1614;#1577;#1616;#1575;#1604;#1618;#1575;#1614;#1606;#1618;#1593;#1614;#1575;#1605;#1616;..."

Her zaman ve ibadet edilecek yer manalarına gelir. Bakara suresinin 196. ayetinde geçtilen kelimesi de kurban anlamındadır.^[4]

KURBAN DİNİN BELİRĞİN ZELLİKLERİN DEN BİRİDİR Yce Allah, her semavi din mensupları n kurban ibadetini meşru kılmış olduğunu şu ayette açıkladığı beyan etmektedir: Kurban, Allah'ın dininin nişanelerinden biridir:

#1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1576;#1615;#1583;#1618;#1606;#1614;#1580;#1614;#1593;#1614;#1604;#1618;#1606;#1614;#1575;#1607;#1614;#1575;#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;#1605;#1616;#1606;#1618;#1588;#1614;#1593;#1614;#1575;#1574;#1616;#1585;#1616;#1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1616;#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;#1601;#1610;#1607;#1614;#1575;#1582;#1614;#1610;#1618;#1585;#1612;#1601;#1614;#1575;#1584;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1608;#1575;#1575;#1587;#1618;#1605;#1614;#1575;#1604;#1604;#1617;#1607;#1616;#1593;#1614;#1604;#1614;#1610;#1618;#1607;#1614;#1575;#1589;#1614;#1608;#1614;#1575;#1601;#1617;#1614;#1601;#1614;#1575;#1616;#1584;#1614;#1575;#1608;#1614;#1580;#1614;#1576;#1614;#1578;#1618;#1580;#1615;#1606;#1615;#1608;#1576;#1615;#1607;#1614;#1575;#1601;#1614;#1603;#1615;#1604;#1615;#1608;#1575;#1605;#1616;#1606;#1618;#1607;#1614;#1575;#1608;#1614;#1575;#1614;#1591;#1618;#1593;#1616;#1605;#1615;#1608;#1575;#1604;#1618;#1602;#1614;#1575;#1606;#1616;#1593;#1614;#1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1593;#1618;#1578;#1614;#1585;#1617;#1614;#1603;#1614;#1584;#1604;#1616;#1603;#1614;#1587;#1614;#1582;#1617;#1614;#1585;#1618;#1606;#1614;#1575;#1607;#1614;#1575;#1604;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;

#1604;#1614;#1593;#1614;#1604;#1617;#1614;#1603;#1615;#1605;#1618;#1578;#1614;#1588;#1618;#1603;#1615;#1585;#1615;#1608;#1606;#1614;#1605;#1616;#1606;#1618;#1607;#1614;#1575;

Kurbanlık

deve ve sığırları da, sizin için Allah'ın (dininin) nişanelerinden (kurban) kıldık. Sizin için onlarda hayır vardır. O halde onları saf saf sıralanmış dururken (kurban edeceğinizde) zerklerine Allah'ın adını anın. Yanları yere yaslandığı vakit (yani canları içinde) onların etlerinden yiyin, kanaat edip istemeyene de, isteyene de yedirin. Böylece onları sizin emrinize verdik ki, şükredesiniz" (Hac, 22/36).

Ayette geçen "kelimesi" baş hayvanlar demektir.

"Şekir" kelimesi, kurbanın dinin adetlerinden olduğunu ifade eder. [\[5\]](#)

BU ŞEKLİYLE KURBAN İBADETİ

Bu şekilde dinimizdeki kurban ibadeti, Hz. İbrahim (a.s.) ile başlar.

Hz. İbrahim bir oğlu olduğu takdirde onu Allah'a kurban etmeyi adanmıştı. Zaman geçip oğulları dünyaya gelmesinden sonra, kendisine bu ahdi yasında hatırlatılmış, İbrahim (a.s.)'ın yasını, oğlunu kurban etmesi gerektiği şeklinde yorumlamış ve bir imtihan karşısında olduğunu anlamıştı. Hz. İbrahim tereddütstermeden bu konuyu oğlu Hz. İsmail'e söylemiş, baba oğul bir teslimiyetle ilahî emri yerine getirmeye geldikleri sırada, Allah, onların bu bağlılıklarına karşılık Hz. İsmail yerine bir kurban edileceğini Cebrail vasıtasıyla kendisine bildirmişti. Bu tarihî olay Kur'an-ı Kerimde şöyle haber verilmektedir:

1585; 1614; 1576; 1617; 1616; 1607; 1614; 1576; 1618; 1604; 1609; 1605; 1616; 1606; 1614; 1575; 1604; 1589; 1617; 1614; 1575; 1604; 1616; 1581; 1610; 1606; 1614; 1601; 1614; 1576; 1614; 1588; 1617; 1614; 1585; 1618; 1606; 1614; 1575; 1607; 1615; 1576; 1616; 1594; 1615; 1604; 1614; 1575; 1605; 1613; 1581; 1614; 1604; 1610; 1605; 1613; 1601; 1614; 1604; 1614; 1605; 1617; 1614; 1575; 1576; 1614; 1604; 1614; 1594; 1614; 1605; 1614; 1593; 1614; 1607; 1615; 1575; 1604; 1587; 1617; 1614; 1593; 1618; 1609; 1614; 1602; 1614; 1575; 1604; 1614; 1610; 1614; 1575; 1576; 1615; 1606; 1614; 1609; 1617; 1614; 1575; 1616; 1606; 1617; 1609; 1575; 1614; 1585; 1609; 1601; 1616; 1609; 1575; 1604; 1618; 1605; 1614; 1606; 1614; 1575; 1605; 1616; 1618; 1575; 1614; 1606; 1617; 1609; 1575; 1614; 1584; 1618; 1576; 1614; 1581; 1615; 1603; 1614; 1601; 1614; 1575; 1606; 1618; 1592; 1615; 1585; 1605; 1614; 1575; 1584; 1614; 1575; 1578; 1614; 1585; 1609; 1602; 1614; 1575; 1604; 1614; 1610; 1614; 1575; 1575; 1614; 1576; 1614; 1578; 1616; 1575; 1601; 1618; 1593; 1614; 1604; 1618; 1605; 1614; 1575; 1578; 1615; 1572; 1618; 1605; 1614; 1585; 1615; 1587; 1614; 1578; 1614; 1580; 1616; 1583; 1615; 1606; 1609; 1575; 1616; 1606; 1618; 1588; 1614; 1575; 1569; 1614; 1575; 1604; 1604; 1617; 1607; 1615; 1605; 1616; 1606; 1614;

الْقِيَامَةِ
بُقُرُونِهَا
وَأشْعَارِها
وأظﻼَْفِهَا،
وَإنَّ
الدَّمَ
لَيَقَعُ
مِنَ اللّهِ
تَعالى
بِمَكَان
قَبْلَ أنْ
يَقَعَ في
اﻷرْضِ
فَطِيبُوا
بِهَا
نَفْساً َ ٍ “Ademoğlu kurban bayramı günü, Allah katında kurban kesmekten daha sevimli bir iş yapmaz. Şüphesiz ki kesilen kurban kıyamet günü boynuzları , kılları ve tırnakları ile gelir. Hiç şüphe yok ki kesilen kurban, kanı yere akmadan önce Allah katında kabul görür. Öyleyse gönüllerinizi kurban ile hoş ediniz.” [7] Peygamberimiz (a.s.) Medine'de 10 yıl ikamet etmiş ve her yıl kurban kesmiştir: نَحَرَ
النَّبىُّسَبْعَ
بَدَنَاتٍ
بِيَدِهِ
قِيَاماً
وَضَحَّى في
المدينةِ
كَبْشَيْنِ
أقْرَنَيْنِ
أمْلَحَيْنِ، يَذْبَحُ
وَيُكَبِّرُ
وَيُسَمَّى
وَيَضَعُ
رِجْلَهُ
عَلى
صَفْحَتَهما Enes (r.a.) anlatıyor: "Resûlullah (a.s.), yedi deveyi kurban olarak eli ile ayakta kesti. Medine'de ise, boynuzlu ve alacalı iki koç kurban etti. Resûlullah (a.s.) keserken tekbir getiriyor, besmele çekiyor ve ayağını hayvanların boyunlarının üzerine koyuyordu"[8] KURBAN KESMEKLE YÜKÜMLÜ OLANLAR Kurban kesmekle akıllı, buluğa ermiş ve nisap miktarı para veya servete sahip olan mukim[9] müslümanlar yükümlüdür. İmam-Şâfiî, İmam Malik ve İmam Ahmed b.

Hanbel'e göre dinen yolcu sayılan kimseler de kurban kesmekle yükümlü; Kurban kesmeyi vacip kılan zenginliğin ölçülmesi; kişinin aslı; ihtiyacının ve borcunun dışında nisap miktarı malının veya parasının bulunmasıdır. Nisap miktarları; beş deve, 30 sığır, 40 koyun-keçi, 80.18 gram altın veya bu değerde para veya ticaret malı, 561 gram gümüş ve 650 kilogram toprak mahsulüdür. Zekat ile yükümlü; olmak ibadetinin nisap miktarı malın artıcı nitelikte olması ve üzerinde bir yıl geçmesi şart olmasına karşılık, kurban ibadeti ile yükümlü; olmak ibadetinin bu şartlar aranmaz. [\[10\]](#) KURBAN KESMENİN DİNİ HUKUKU; Kurban kesmek İmam-ı Azam Ebu Hanife'ye göre vacip, İmam Muhammed, İmam Ebu Yusuf, İmam Şafi, İmam Malik ve İmam Ahmed b. Hanbel'e göre sünnet-i mükeddedir. [\[11\]](#) Hükümlerin vacip veya sünnet-i mükeddede olması, uygulamaya bir etki yapmamaktadır. Her iki görüşün sahipleri de kabul eder; yeten kimsenin kurban kesmelerini engellemektedir. İmkanı olanların kurban kesmeyi terk etmelerine ruhsat vermemişlerdir. [\[12\]](#)

Kim imkanı olduğu halde kurban kesmezse bizim mescedimize yaklaşmasın" [\[13\]](#) anlamındaki hadis, İmam-ı A'zam'ın bu konudaki görüşünün dayanaklarından biridir. Hadisin Ebu Hanife'ye delil oluşu şu yoruma dayanmaktadır: "Hadiste yer alan bûyücesine gıyâ; bir uyarı, ancak vacip olan bir ibadetin terki konusunda yapılmış olabilir. Kurban vacip olmasaydı terk eden kimse ibadetinin Hz. Peygamber bûyle bir ifadeyi kullanmazdı." Ebu Hanife'ye göre kurbanın vacip olduğunun diğer bir delili Peygamberimizin, kurban kesmeyi hiç ibadetini terk etmemiş olmasıdır. [\[14\]](#)

Ayrıca, Hz. Peygamberin Ebu Bûrde'ye namazdan önce kestği kurbanın yerine bir başkasını kesmesi gerektiğini söylemiş olması da, kurbanın vacip olduğunu gösteren bir delildir. Bu görüşün destekleyen diğer bir delil de Hz. Peygamberin;

"Kim (bayram) namazını kılmadan önce kurbanını kesmişse, yerine bir diğerini kessin. Kurbanını

henüz kesmemiş olan da Bismillah diyerek kessin” şeklindeki sözüdür.[15] Kurbanın müekked sünnet olduğunu söyleyenlerin delilleri ise bu konuda Kur’ân’ı-Kerimde açık bir emrin bulunmaması ve Peygamberimizin bazı sözleridir:

إذادخلت
العشر وأراد
أحدكم أن
يضحي، فلا يمس
من شعره وبشره
شيئا "Bilinen on gün (Zilhiccenin on günü) girdiği vakit kurban kesmek isteyen kimse, (kurban edeceği hayvanın bedeninden) bir kıl almasın bir tek tırnak kesmesin”.[16] Bu hadiste Peygamberimiz "kurban kesmek isteyen kimse" ifadesiyle kurban kesmeyi kişinin iradesine bırakmıştır. Bu da kurban kesmenin vacip olmadığını ifade eder. KURBAN EDİLEBİLECEK HAYVANLAR Dinlen kurban edilebilecek hayvanlar; koyun, keçi, sığır, manda ve devedir. Bunların dışındaki hayvanlardan kurban edilebileceğine dair bir delil yoktur.[17] Bu itibarla, tavuk, kaz, ördek, deve kuşu ve ceylan gibi hayvanların kurban olarak kesilmesi geçerli olmaz. Kurbanın geçerliliği açısından kurban edilecek hayvanların erkek veya dişi olmaları arasında fark yoktur. Kurbanlık hayvanlardan koyun veya keçi ancak bir kişi tarafından urban edilir. Bunun yanında sığır, manda ve deve yedi kişiye kadar ortaklaşa kurban edilebilir. Ortakların tek veya çift olmalarında da bir sakınca yoktur. Ortakların iştirakiyle kesilen kurbanlarda, ortakların hepsi ibadet niyetiyle katılımında bulunmalıdırlar. Ortaklardan biri her hangi bir şekilde kurban niyetiyle değil de, et alma kastıyla kurban kesimine iştirak ederse, bu durumda diğerleri de niyet ettikleri kurbanları kesmiş sayılmazlar. Koyun ve keçi cinsi hayvanlar, bir yaşını doldurduktan sonra kurban edilebilir. Koyunun, altı ayını tamamladığında, bir yaşını doldurmuş, diğer koyunlar gibi semiz ve gösterişli olanı da kurban edilebilir. Sığır ve manda cinsinden olan hayvanlar iki yaşını, deve ise beş yaşını doldurduktan sonra kurban olarak kesilebilir. Kurban edilecek hayvanların niteliklerine gelince; kurban bir ibadet olduğu için kurbanlık hayvanların, kurban olmaya mani kusurları taşımaması gerekir. Bu kusurlar Peygamberimizin hadislerinde لا يُضحَّى بالعرجاءِ بيِّنٌ ظَلعُها ولا بالعوراءِ بيِّنٌ عورُها ولا بالمريضةِ بيِّنٌ مرضُها ولا بالعجفاءِ التي لا تُنقى. “Topallığı açıkça belli olan, körüğü açıkça belli olan, hastalığı açıkça belli olan hasta ve iliği kurumuş derecede zayıf olan hayvanlar kurban edilmez” şeklinde ifadesini bulmuştur.[18] Diğer taraftan kurban edilecek hayvanın, sağlıklı, azaları tamam ve besili olması, ibadetin gaye ve mahiyetine uygun olduğu gibi, sağlık kurallarına da uygun düşer. Bu hadisin ışığı altında, kurbanlık hayvanın kurban olmasına mani kusurları şöyle ifade edebiliriz. a) İki veya bir gözü kör, b)Aşırı derecede zayıf, c) Yürüyemeyecek derecede

kötürüm ve topal, d) Kulağının ve kuyruğunun çte birden fazlası kopmuş e) Dişlerinin yarından fazlası dökülmüş f) Doğuştan kulağı olmayan, g) Koyun ve keçide bir, sığırdı iki memesi kurumuş, h) Ağır hasta olan hayvanları kurban etmek caiz olmaz. Bu itibarla kurbanlık satın alırken, kusurlu olup olmadığına dikkat etmek gerekir. Bununla birlikte, semiz olması için koyunların kuyruklarının usulünce düşürülmesi, boynuzlarının ilaçla düşürülmesi ve hayvan üretimini ve kökenini kontrol etmek için hayvanların kulaklarına delinerek küpe takılması, bu hayvanların kurban edilmelerine engel teşkil etmez .

Çünkü zikredilen hayvanın değerini düşürmez. KURBANIN KESİM ZAMANI Kurban, bayram namazı kılınan yerlerde, kurban bayramının ilk üç günü bayram namazının kılınmasından sonra, üçüncü günü akşamına kadar olan süre zarfında kesilebilir. Bayram namazı kılınmayan yerlerde ise, aynı süre içinde sabah namazı vaktinden itibaren kurbanlar kesilebilir.

Arefe günü veya bayramın ilk üç gününden sonra kurban kesmek caiz olmaz. Nitekim bir hadiste Hz. Peygamber: إن

أول ما نبدأ به

في يومنا هذا

أن نصلي، ثم

نرجع فننحر،

من فعله فقد

أصاب

سنَّتنا، ومن

ذبح قبل فإنما

هو لحم قدَّمه

لأهله، ليس من

النُّسُك في

شيء “Bu günümüzde yapacağımız ilk şey bayram

namazını kılmak, sonra (evlerimize) dönüp kurban kesmek olacaktır. Her kim

böyle yaparsa sünnetimize uygun iş yapmış olur. Kim (namazdan) önce kurban

keserse, o ancak ailesine bir et sunmuş olur. Bu kestiği kurban olmaz”[\[19\]](#) buyurmuşlardır.

Kurbanın rüknü, kurban edilmesi caiz olan hayvanlardan birini kesmek olduğundan,

kurbanın bedelinin yoksullara verilmesiyle kurban kesilmiş olmaz. Bu şekilde verilen para sadaka

olur. Dinimizde normal zamanlarda olduğu gibi, kurbanlık hayvanın kesiminde de gerekli şartlara

uyumak gerekir. Efdal olan kişinin kurbanının bizzat kesmesidir. Peygamberimiz (a.s.),

kurbanlarını bizzat kendisi kesmiştir. [\[20\]](#) Bir kimse kurbanını bizzat kesemiyorsa, o zaman ehil

birine vekalet vererek kurbanını kestirir. Kendisi de mümkünse orada hazır bulunur.

Kurbanı kesen kimse, kurbanlık hayvana eziyet vermemelidir. Ehil olmayan kişiler kurban

kesmemeli ve kesim esnasında hayvana eziyet edilmemelidir.. Kesim esnasında hayvan yere

yatırılırken, اِنّى

وَجَّهْتُ

وَجْهِىَ

لِلَّذى

فَطَرَ

السَّموَاتِ

وَالْاَرْضَ

حَنيفًا

وَمَا اَنَا

مِنَ

1575;1604;1618;1605;1615;1588;1618;1585;1616;1603;1610;1606;1614; Ben hakka yönlenen birisi olarak yüzümükleri ve yeri yaratana çevirdim, ben Allah'a ortak koşanlardan (müşriklerden) değilim (En'ame, 6/79).
1602;1615;1604;1618; 1575;1616;1606;1617;1614; 1589;1614;1604;1614;1575;1578;1609; 1608;1614;1606;1615;1587;1615;1603;1609; 1608;1614;1605;1614;1581;1618;1610;1614;1575;1609;1614; 1608;1614;1605;1614;1605;1614;1575;1578;1609; 1604;1616;1604;1617;1607;1616; 1585;1614;1576;1617;1616; 1575;1604;1618;1593;1614;1575;1604;1614;1605;1610;1606;1614; “ Şüphesiz benim namazım, ibadetim (Kurbanım) hayatım ve ölümüm hep alemlerin rabı olan Allah içindir" (En'ame, 6/162) mealindeki ayetleri okur. Kurban kesen kişi devamla, “Allahuekber Allahuekber, la ilahe illallahu vallahu ekber, Allahuekber velillahi’l-hamd” der, ara vermeden “Bismillahi Allahuekber” diyerek kesimi yapar. Usulüne göre kesim işlemi, hayvanın yemek ve nefes boruları ile, iki şah damarının kesilmesi ile gerçekleşir. Hayvan henüz ölmeden başını bedeninden ayırmak ve derisini yüzmeye başlamak, uygun bir davranış olmaz. Kurban kesildikten sonra sahibinin iki rekat namaz kılarak şükürde bulunması güzel bir davranış olur. Deve ve sığır gibi hayvanlar ortaklaşa kurban edildiğinde, etleri ortaklar arasında tahmini olarak değil, tartılarak taksim edilir. Ancak, bir ailenin fertlerinin ortaklaşa kestiği kurbanın etinin bu şekilde taksimi gerekmez. Böyle bir kurban tamamen bir hayır kurumuna verilecekse etinin taksim edilmesi gerekmez. Kur'an’i-kerimde kurban eti hakkında, 1601;1614;1603;1615;1604;1615;1608;1575; 1605;1616;1606;1618;1607;1614;1575; 1608;1614;1575;1614;1591;1618;1593;1616;1605;1615;1608;1575;. “…Ondan yeyiniz, yediriniz” buyurulmuştur (Hac,22/36) Kurban kesmenin maksatlarından biri de, yoksulların evine et girmesini temin etmektir. Bu itibarla, kurban etinin hepsini yoksullara sadaka olarak dağıtmak veya aile efradı için alıkoymak caiz ise de, en uygun olanı kurban etini çe taksim edip, birini kurban kesemeyen kimselere dağıtmak, bir bölümünü akraba tanidik ve komşulara ikram etmek, birini de aile için alıkoymaktır. Őayet kurban kesen kimsenin aile fertleri kalabalık ve hali vakti de çok iyi değilse, kurban etini dağıtmadan tamamını çoluk çocuğu için alıkoyabilir. Kurban, hayatımızda gerek fert, gerekse toplum açısından çeşitli yararlar taşıyan mali ibadetlerimizden biridir. Kişi kurban kesmekle, Allah'ın emirlerine uymuş ve kulluk bilincini muhafaza ettiğini canlı bir şekilde ortaya koymuş olur. Kurban toplumdaki kardeşlik, yardımlaşma ve dayanışma ruhunu canlı tutar. Sosyal adaletin gerçekleşmesine katkıda bulunur. Zengine malını Allah rızasına uygun olarak ihtiyaç sahipleriyle paylaşma alışkanlığı verir. Fakirin de bu yardımlaşma vesilesiyle, kendini içinde bulunduğu toplumun bir üyesi olma hissini yaşamasına vesile olur. Diğer taraftan kurban kesmekle sadece nisap miktarı mala sahip olan zenginlerin ve orta tabakanın mükellef oluşu, kesilen kurbanların hastalıklı, sakat, kör ve topal olmamasının istenmesi ve kurbanın etiyle ilgili sünnetteki tavsiyeler göstermektedir ki, dinimiz, kurban kesme emriyle ibadetlerde ihlas,sosyal sorumlulukların bilincinde olmak gibi bir takım manevi, ahlaki ve sosyal maksatlara ulaşmayı da hedeflemiştir. Kurban kesmekle dinimizin bir emrine uyulmakta, sağlıklı, değerli ve ölümünemli bir mal Allah yolunda feda edilmekte, böylece insanlar, Allahın emrine uyma ve cömert olma alışkanlığını kazanmaktadırlar. Kurban, can da dahil olmak üzere, bir

múminin yeri geldiğinde bútún varlığını da Allah yolunda feda etmeye hazır ve muktedir olduğunun sembolik bir gústergesidir. Kurban kesmenin sosyal ve iktisadi açıdan da bir takım faydaları vardır. Kurban bayramı sebebiyle milyonlarca hayvanın ke

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)